

Французькі парламентські вибори: лист нашим друзям у Франції

Перспектива, що відкрилася з розпуском Національних зборів Франції та призначенням дострокових парламентських виборів, у той час як ультраправі досягають нових висот, багато у чому є запаморочливою. Як друзі та шанувальники Франції, ми вважаємо за необхідне поділитися нашими серйозними побоюваннями з огляду на ретроспективу, яку ми бачимо як сторонні спостерігачі, а дехто з нас - з огляду на нашу сповнену страждань, навіть трагічну, національну історію.

Ми хочемо чітко заявити, що перемога націоналістичної політичної партії "Національне Об'єднання" значиме не лише потрапляння ще однієї країни до лап європейських націоналістичних рухів. Перспектива приходу до влади у Франції прокремлівської партії, відкрито ворожої до Європи, побудованої на цінностях прав людини, - ставить на карту долю Європи загалом. Не можна переоцінити той факт, що вибір, який належить зробити французьким виборцям, відбувається на тлі найсерйознішого збройного конфлікту на континенті з часів Другої світової війни. Ця війна є екзистенційною загрозою для Європи. Крім радикального заперечення української ідентичності, мета Володимира Путіна - торпедувати проєкт Європи, заснованої на цінностях демократії, плюралізму і відкритості.

Не будемо помилятися: перемога "Національного Об'єднання" зробить таку перспективу небезпечно реальною, хоч би як не намагалися її лідери виставити себе в сприятливому світлі. У зв'язку з цим ми вважаємо, що правильна оцінка наслідків виборів вимагає від нас застерегти щодо можливої подвійної помилки в перспективі.

Першою помилкою було б недооцінити значення результату, стверджуючи, що впродовж багатьох років уряди Франції та інших країн Європи були схильні до ідей ультраправих, коли йшлося про міграцію, кримінальне право та безпекові питання, і, отже, вважати, що політика, яку проводитиме "Національне Об'єднання", лише посилить уже й так укорінені тенденції. Відправна точка цих міркувань, безсумнівно, має обґрунтування, але факт залишається фактом: французька національна влада діє в певних інституціональних рамках, горизонтом змісту яких залишається примат людської особистості та верховенство закону.

І якщо Франція стане під прапори націоналістичних рухів, які виступають за радикальну перегляд європейського проєкту, останні опиняться в центрі влади, можливо, настільки, що нейтралізують захисну роль наших спільних інститутів. Захопивши другу за чисельністю населення і одну з країн-засновниць ЄС, ці рухи можуть набути критичної маси, достатньої для досягнення переломного політичного моменту.

Другою помилкою було б вважати, що втрата Францією зовнішнього впливу обмежує можливий ефект від результатів майбутніх виборів. Це зауваження, хоча й цілком обґрунтоване, не повинно змушувати нас забувати про привілейоване становище Франції, зумовлене її статусом постійного члена Ради Безпеки ООН, її статусом у ЄС та провадження на її території діяльності Ради Європи-арені, на якій напрацьовуються основні демократичні стандарти та принципи фундаментальних прав. Не слід також недооцінювати вагомість її політичної, культурної та правової спадщини. Насамперед, будь-який спад впливу має розглядатися в контексті перегляду глобального правового порядку та посилення держав, рішуче ворожих до будь-якої форми глобального регулювання. Після американських виборів у листопаді, глобальні питання, ймовірно, набудуть абсолютно хаотичного характеру, тоді як сукупність великих криз в Україні, на Близькому Сході та у Тайвані піддає інститути ООН випробуванню на міцність. Відхід Франції на другий план за таких умов значно послабить позиції прихильників міжнародного права, що призведе до буквально непередбачуваних наслідків.

Тому ми з любов'ю і бале також, зі всією серйозністю звертаємося до вас, наші французькі друзі, закликаючи вас пам'ятати про те, що вибір, який вам належить зробити, є частиною вирішального моменту нашої спільної історії і зобов'язує нас до спільних дій. З переконанням, що, врешті-решт, країна Просвітництва повною мірою виконає свою особливу роль у Європі та світі.

Підписанти :

Марк Неве (Бельгія), президент Європейської мережі судового захисту прав ув'язнених (EPLN); **Олександра Івановська (Польща)**, член правління Гельсінського фонду з прав людини (HFHR); **Олександр Черкасов (Росія)**, член Ради правозахисного центру "Меморіал" (лауреат Нобелівської премії миру 2022); **Жофія Молдова (Угорщина)**, адвокат, правозахисник, керівник неурядової організації; **Алексіс Десвеф (Бельгія)**, віце-президент Міжнародної федерації за права людини (FIDH); **Джулі Уорд (Великобританія) та Андре Геррітс (Нідерланди)**, співпрезиденти Форуму громадянського суспільства; **Софія Чуффолетті (Італія)**, директор L'Altro diritto-ODV; **Ніколета Хрипліві (Молдова)**, юридичний директор Асоціації Promo-Lex; **Олександр Павліченко (Україна)**, директор Української Гельсінської спілки з прав людини; **Євген Захаров (Україна)**, директор Харківської правозахисної групи (ХПГ); **П'єр Скульє (Бельгія)**, президент адвокатського об'єднання Avocats. be - Орден франкофонів та германофонів Бельгії; **Данііл Бейлінсон (Росія)**, співзасновник незалежного правозахисного медіа-проекту "ОВД-Інфо"; **Павло Чіков (Росія)**, директор Міжнародної правозахисної групи "Агора"; **Патрік Анрі (Бельгія)**, президент організації "Адвокати без кордонів" (ASF).